

Sygn. akt III RC 161/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2019 roku

Sąd Rejonowy w Gorlicach III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Sabina Homa

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Gąsior

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2019 roku w Gorlicach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. K. (1)

przeciwko A. K.

o obniżenie alimentów

I. oddała powództwo,

II. kosztami procesu obciąża powoda K. K. (1).

SSR Sabina Homa

Sygn. akt III RC 161/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26 września 2019 roku

Powód K. K. (1) w ostatecznie sprecyzowanym żądaniu pozwu skierowanym przeciwko pozwanej A. K. domagał się obniżenia alimentów zasądzonych na rzecz pozwanej wyrokiem Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 30 stycznia 2012 roku, sygn. akt I C 166/11, z kwoty 300 zł na kwotę 100 zł.

W uzasadnieniu pozwu podniósł, iż po wydaniu orzeczenia ustalającego wysokość alimentów nastąpiła zasadnicza zmiana w zakresie możliwości zarobkowych i majątkowych powoda jak i pozwanej. Twierdził, iż małoletni syn stron uczęszcza obecnie do piątej klasy szkoły podstawowej, co umożliwia pozwanej podjęcie pracy zarobkowej. Nadto pozwana zamieszkuje wspólnie z matką, która może zapewnić opiekę małoletniemu w czasie nieobecności pozwanej. Pomimo to, pozwana nie podejmuje żadnych starań w kierunku podjęcia zatrudnienia lub zdobycia kwalifikacji zawodowych. Twierdził, iż wielokrotnie wysyłał jej oferty pracy, z których pozwana nie korzystała. Powód przyznał, iż pozwana cierpi na epilepsję, jednakże ostatni atak miał miejsce w 2002 roku. Podał, iż jego sytuacja również uległa zmianie, albowiem urodziło się mu drugie dziecko W. K. (1), która pozostaje na jego utrzymaniu. Nadto, uiszcza alimenty na rzecz syna K. K. (2) w kwotach po 300 zł miesięcznie. Wskazał, iż zarabkuje w Biurze Handlu Zagranicznego (...) sp. z o.o. w K. za minimalnym wynagrodzeniem.

Pozwana, A. K., w odpowiedzi na pozew z 25 stycznia 2019 roku wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podniosła, iż od daty orzeczenia obowiązku alimentacyjnego jej sytuacja zdrowotna uległa istotnemu pogorszeniu, natomiast koszty utrzymania jej i syna K. znacznie wzrosły. Podała, iż w 2018 roku zdiagnozowano u niej raka inwazyjnego piersi prawej i przeprowadzono zabieg mastektomii. Wskazała, iż w okresie od 5 do 30 listopada 2018 roku odbyła uzupełniające leczenie promieniami jonizującymi, po którym zalecono jej unikanie nadmiernego wysiłku fizycznego oraz nakazano częsty odpoczynek. Wskazała nadto, iż obecnie pozostaje w trakcie hormonoterapii, wymaga również stałego leczenia onkologicznego oraz systematycznych kontroli. Dodatkowo pozostaje w leczeniu neurologicznym z uwagi na przewlekły zespół bólowy. Leczy się również z powodu epilepsji i schorzeń kręgosłupa. Pozwana podniosła także, że ze względu na występujący u niej stan chorobowy, posiada przeciwwskazania do podjęcia pracy zarobkowej. Podała, iż jest osobą bezrobotną, zarejestrowaną w Powiatowym Urzędzie Pracy. Zamieszkuje wspólnie z mamą i synem w mieszkaniu zakładowym przy ul. (...) w G.. Wskazała, iż pomoc jej mamy jest znacznie ograniczona z uwagi na jej schorzenia chorobowe. Twierdziła, że miesięczne koszty utrzymania lokalu obejmują opłaty za: mieszkanie (w tym eksploatacja, śmieci, kanalizacja, zimna woda) – 291,39 zł/m-ce, prąd – 77,22/m-ce zł oraz 59,20 zł/m-ce, gaz – 60 zł/m-ce, zakup drewna – 450 zł/sezon, opłaty za węgiel – 820 zł/sezon. Podniosła, iż powód jest osobą zdrową i posiada możliwości do pozyskania bardziej dochodowej pracy.

Powód K. K. (1) w odpowiedzi na stanowisko pozwanej, zakwestionował jej twierdzenia dotyczące stanu zdrowia, podnosząc, iż choroba nie dyskwalifikuje pozwanej z rynku pracy oraz nie stwarza problemów w jej codziennym funkcjonowaniu. Wskazał, iż stara się on systematycznie wywiązywać z obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanej oraz syna. Dodatkowo ponosi koszty utrzymania drugiego dziecka oraz wynajmu mieszkania. Twierdził, iż stan jego zdrowia również uległ pogorszeniu i niebawem zostanie poddany operacji kolana, która spowoduje jego dłuższe unieruchomienie.

Pozwana A. K. w piśmie procesowym z 12 lutego 2019 roku podniosła, iż powód nie wywiązuje się z obowiązku alimentacyjnego, o czym świadczy prowadzona egzekucja komornicza. Podniosła, iż zabieg artroskopii kolana prawego, na który powołuje się powód, jest przeprowadzany nowoczesną, endoskopową metodą diagnostyczno-terapeutyczną i nie wymaga długotrwałej rehabilitacji. Nadto wskazała, iż w 2020 roku poddana zostanie operacji rekonstrukcji prawej piersi.

Powód przesłuchiwany w dniu 16 lipca 2019 roku wniósł ostatecznie o obniżenie obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanej z kwoty 300 zł do kwoty 100 zł miesięcznie począwszy od dnia kolejnej rozprawy, przy jednoczesnym pozostawieniu alimentów na syna K. K. (2) w kwocie 300 zł.

Pozwana A. K. na rozprawie w dniu 26 września 2019 roku podtrzymała dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód K. K. (1) i pozwana A. K. zawarli związek małżeński przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w G. 4 września 2004 roku. Z małżeństwa posiadają jedno dziecko - K. K. (2) urodzonego (...).

Wyrokiem z dnia 30 stycznia 2012 roku Sąd Okręgowy w Nowym Sączu rozwiązał przez rozwód małżeństwo powódki A. K. z pozwanym K. K. (1) – z winy pozwanego, wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem K. K. (2) powierzył powódce ograniczając władzę rodzicielską pozwanego, uregulował kontakty pozwanego z synem, obowiązkiem utrzymania małoletniego syna obciążył obydwójce rodziców, utrzymując obowiązek alimentacyjny pozwanego na poziomie ustalonym w wyroku Sądu Rejonowego w Gorlicach w sprawie sygn. III RC 82/10, tj. na kwotę 300 zł oraz zasądził od pozwanego na rzecz powódki alimenty w kwotach po 300 zł miesięcznie.

Dowód: dokumenty zalegające w aktach Sądu Okręgowego w Nowym Sączu sygn. I C 166/11

W czasie toczącego się postępowania rozwodowego powód K. K. (1) miał 31 lat, posiadał wykształcenie zasadnicze zawodowe, zawód – kucharz. Powód mieszkał w T., gdzie pracował w firmie (...) jako pracownik fizyczny za miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie 1200 zł. Na utrzymaniu powoda pozostawała żona A. K. oraz syn K. K. (2).

Pozwana A. K. w dacie rozstrzygnięcia o alimentach miała 31 lat. Posiadała wykształcenie podstawowe, bez wyuczonego zawodu. W czasie trwania związku małżeńskiego oraz podczas rozwodu nie pracowała, pozostawała na utrzymaniu powoda. Mieszkała i prowadziła gospodarstwo domowe wspólnie z mamą oraz synem K.. Pozostawała w leczeniu z powodu epilepsji oraz schorzeń kręgosłupa.

Dowód: dokumenty zalegające w aktach Sądu Okręgowego w Nowym Sączu sygn. I C 166/11

Obecnie powód K. K. (1) ma 37 lat. Od kilkunastu lat zamieszkuje w K., gdzie pracuje w Biurze Handlu Zagranicznego INTER-T.. Jego wynagrodzenie netto za okres od czerwca do sierpnia 2018 roku kształtowało się w granicach 2.603,88 zł, z czego kwota 662,04 zł miesięcznie była potrącana tytułem alimentów w drodze egzekucji komorniczej. Obecnie powód zamieszkuje wspólnie z partnerką oraz 5-letnią córką W. w wynajętym mieszkaniu w K.. Partnerka powoda pracuje zawodowo. Córka W. uczęszcza do przedszkola. Powód partycypuje w kosztach utrzymania mieszkania kwotą 500 zł miesięcznie. Do pracy dojeżdża komunikacją miejską, w związku z czym ponosi koszty zakupu biletu w wysokości 72 zł miesięcznie. Pozostałą kwotę wynagrodzenia przeznacza na zakup odzieży, żywności oraz środków czystości. Powód nie korzysta ze świadczeń społecznych, nie posiada oszczędności ani długów. Alimenty na rzecz pozwanej oraz małoletniego syna stron K. K. (2) ściągane są od powoda w drodze egzekucji komorniczej. Powód nie pozostaje w stałym leczeniu. Aktualnie oczekuje na zabieg artroskopii prawego kolana.

Dowód: zeznania powoda K. K. (1) k.119-120, zeznania świadka W. K. (2)- k. 93-93/2, zeznania świadka B. K. – k. 94, odpis skrócony aktu urodzenia W. K. (1) – k. 6, zaświadczenie o wysokości zarobków powoda za okres od czerwca do sierpnia 2018 roku – k. 7, karta wynagrodzeń – k. 8, skierowanie do poradni specjalistycznej z 19 marca 2019 roku – k. 60, dowód wpłaty za przedszkole – k. 61, dokumenty zalegające w aktach spraw Kmp 89/2017 oraz Kmp 39/2011,

Pozwana A. K. ma obecnie 38 lat. Jest osobą bezrobotną, bez prawa do zasiłku, zarejestrowaną w Powiatowym Urzędzie Pracy w G.. Pozwana utrzymuje się z alimentów otrzymywanych na siebie i syna w łącznej kwocie 600 zł miesięcznie, świadczenia rodzinnego w kwocie 124 zł miesięcznie oraz świadczenia wychowawczego „500 plus”. Dwa razy w roku pozwana otrzymuje z Urzędu Miasta stypendium na syna w kwocie 300-400 zł. Pozwana zamieszkuje wspólnie z synem i matką w dwupokojowym mieszkaniu przy ul. (...) w G.. Wspólnie z synem zajmuje jeden pokój. Miesięczne koszty utrzymania lokalu obejmują opłaty za: czynsz – ok. 300 zł/m-ce, prąd - ok. 60 zł/m-ce, gaz – 60 zł/m-ce, zakup drzewa– ok. 500 zł/sezon, zakup węgla – ok. 820 zł/sezon. Pozwana partycypuje w połowie kosztów utrzymania mieszkania. Pozostałe środki przeznacza na utrzymanie siebie oraz syna, które obejmuje wydatki na: wyżywienie ok. 500 zł/m-ce, odzież – ok. 50 zł/m-ce, leki – 150 zł/m-ce, środki higieniczne i kosmetyczne – ok. 50 zł/m-ce, internet – 25 zł/m-ce, telefony (swoj i syna) – 50 zł/m-ce, wydatki szkolne (ubezpieczenie – 31 zł, rada rodziców – 30 zł, potrzeby klasowe- 20 zł, siatkówka – 250 zł/rocznie). Większe zakupy jak np. zakup mebli czy komputera pozwana dokonuje w ramach sprzedaży ratalnej. W 2018 roku u pozwanej zdiagnozowano dwuogniskowego raka inwazyjnego piersi prawej, w związku z czym przeprowadzono u niej zabieg mastektomii. Pozwana przeszła radioterapię oraz uzupełniające leczenie promieniami jonizującymi, po których zalecono jej unikania nadmiernego wysiłku fizycznego oraz nakazano częsty odpoczynek. Obecnie pozwana jest w trakcie hormonoterapii, wymaga stałego leczenia onkologicznego oraz systematycznych kontroli. Pozwana pozostaje również w stałym leczeniu neurologicznym z uwagi na przewlekły zespół bólowy. Na stałe przyjmuje również leki z powodu epilepsji oraz schorzeń kręgosłupa (zespół (...)), odbywa również zabiegi fizjoterapeutyczne z powodu bóli kręgosłupa oraz sztywności prawej ręki, zalegania w niej limfy z uwagi na usunięcie węzłów chłonnych. Pozwana korzysta z leczenia w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia. Miesięcznie na zakup leków onkologicznych, przeciwbólowych oraz na epilepsję wydatkuje kwotę ok. 150 zł. Pozwana oczekuje na zabieg rekonstrukcji piersi, który ma się odbyć w 2020 roku.

Dowód: zeznania pozwanej A. K. – k. 126-127 oraz protokół rozprawy z 26 września 2019 roku od 00:03:52, zeznania świadka W. K. (2) – k. 93/2-94, zeznania świadka B. K. – k. 94, historia zdrowia i choroby pozwanej w Poradni (...) Onkologicznej za okres od 5 lipca 2018 roku do 30 października 2018 roku – k. 36-41, karta informacyjna leczenia szpitalnego pozwanej za okres od 31 lipca do 3 sierpnia 2018 roku – k. 42-44, karta informacyjna Szpitala Wojewódzkiego w T. z 30 listopada 2018 roku – k. 45, zaświadczenie Szpitala Wojewódzkiego w T. z 10 stycznia 2019

roku - k. 46, karta radioterapii – k.47, zalecenia pielęgniarskie z 30 listopada 2018 roku – k. 48-49, zaświadczenie lekarskie Z. S. – k. 50, zaświadczenie lekarskie z 11 stycznia 2019 roku – k. 51, faktura nr (...) z 10 stycznia 2019 roku – k. 52, faktura nr (...) z 25 stycznia 2019 roku – k. 53, zaświadczenie PUP z 25 stycznia 2019 roku- k. 54, skierowanie na zabiegi fizjoterapeutyczne z 7 stycznia 2019 roku – k. 55, zaświadczenie lekarskie z 18 stycznia 2019 roku – k. 56, zawiadomienie o rozliczeniu liczników i opłat z 18 stycznia 2019 roku – k. 57, odcinki opłat za prąd za okres od września 2018 roku do stycznia 2019 roku – k. 58,

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego. Materiał dowodowy obejmujący złożone do akt dokumenty, jak również dokumenty zgromadzone w aktach postępowania prowadzonego przed Sądem Okręgowym w Nowym Sączu Wydziałem I Cywilnym do sygn. I C 166/11 oraz w aktach Kmp 89/2007 i Kmp 39/2011 należało uznać za w pełni wiarygodny i dający pełną możliwość czynienia na jego podstawie ustaleń faktycznych.

Ustalając stan faktyczny, w szczególności sytuację materialną, rodzinną, zawodową i zdrowotną stron postępowania, Sąd oparł się na dowodach osobowych w postaci zeznań powoda K. K. (1) oraz pozwanej A. K. złożonych w charakterze stron, a także zeznań świadków W. K. (2) i B. K. w takim zakresie, w jakim były spójne, logiczne i korespondowały z pozostałym materiałem zebrany w sprawie.

Zeznania powoda K. K. (1) w zakresie dotyczącym pogorszenia jego sytuacji materialnej Sąd uznał za mało wiarygodne z uwagi na brak korelacji z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w przedmiotowej sprawie, z którego wynika jednoznacznie, iż sytuacja majątkowa, zarobkowa oraz rodzinna powoda nie uległa istotnym zmianom. W szczególności na wiarę nie zasługują twierdzenia powoda, że jego możliwości zarobkowe obejmują dochody na poziomie minimalnego wynagrodzenia. Należy zauważyć, iż powód zamieszkuje w K., gdzie możliwości zatrudnienia i zarobkowania są dużo wyższe niż choćby w takim mieście jak G., gdzie mieszka pozwana. Należy także zauważyć, iż powód prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z partnerką, która również pracuje zawodowo, zatem koszty utrzymania nie obciążają w całości powoda. Nie zasługują również na wiarę twierdzenia powoda, iż jego sytuacja materialna uległa pogorszeniu, albowiem posiada na utrzymaniu drugie dziecko. Mając na uwadze okoliczność, iż córka powoda ma obecnie 5 lat, Sąd uznał, iż nie jest to okoliczność nowa, która pojawiła się w ostatnim czasie i która uniemożliwia mu realizowanie obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanej. Sąd nie podzielił także zeznań powoda dotyczących pogorszenia jego sytuacji zdrowotnej, albowiem twierdzenia powoda w tym zakresie nie zostały w sposób wiarygodny wykazane. Zabieg artroskopii kolana na jaki wskazywał powód jest dopiero planowany, jednak co istotniejsze jest to małoinwazyjna metoda diagnostyczna.

Oceniając natomiast zeznania pozwanej A. K. Sąd uznał je za wiarygodne w zakresie w jakim przedstawiła ponoszone przez siebie miesięczne koszty utrzymania, wydatki związane z leczeniem oraz wysokość uzyskiwanych dochodów. Jej zeznania są zbieżne ze znajdującymi się w aktach sprawy dokumentami w postaci: decyzji i informacji, zaświadczeń lekarskich oraz wyników badań. Ich prawdziwość i wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu, ani też nie została skutecznie zakwestionowana przez powoda.

Sąd dał wiarę również zeznaniom świadków w osobach W. K. (2) i B. K., w zakresie w jakim korespondowały one z pozostałym materiałem dowodowym. Przy czym świadkowie, poza ogólnymi informacjami dotyczącymi sytuacji rodzinnej i mieszkaniowej powoda, nie posiadali szczegółowych informacji co do wysokości dochodów osiąganych przez powoda, ponoszonych przez niego kosztów utrzymania czy też aktualnej sytuacji majątkowej oraz zdrowotnej pozwanej.

Ponadto podstawy ustaleń w sprawie nie stanowiła ta część zeznań stron i świadków, która była jedynie dokonana przez nich subiektywną oceną zaistniałych zdarzeń lub dotyczyła okoliczności nie mających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo K. K. (1) o obniżenie obowiązku alimentacyjnego wobec A. K. nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą prawną alimentów zasądzonych przez Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział I Cywilny w sprawie sygn. IC 166/11 był art. 60 § 2 k.r.o. Zgodnie z nim, jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Istotne pogorszenie sytuacji materialnej uprawnionego małżonka ma miejsce wtedy, gdy po orzeczeniu rozwodu struktura jego interesu (stanu rzeczy) jest wyraźnie mniej korzystna w porównaniu ze stanem przed wystąpieniem zjawiska rozpadu rodziny, a pogorszenie jest spowodowane nie tyle i nie tylko samym orzeczeniem rozwodu, ale właśnie szerzej rozumianym rozpadem rodziny. Pojęcie sytuacji materialnej ujmowane jest jako stosunek ilości środków potrzebnych do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego do tej ilości środków, jakimi małżonek niewinny, przy pełnym wykorzystaniu swych możliwości zarobkowych i majątkowych, rzeczywiście rozporządza. Z kolei pogorszenie sytuacji materialnej może polegać tak na zmniejszeniu ilości środków pozostających do dyspozycji małżonka niewinnego, jak i na zwiększeniu zakresu jego usprawiedliwionych potrzeb (tak: T. Sokołowski, komentarz do art. 60 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, LEX 2013).

Świadczenia alimentacyjne pomiędzy rozwiedzionymi małżonkami stanowią kontynuację powstałego przez zawarcie małżeństwa obowiązku wzajemnej pomocy, w zakresie utrzymania, istnieją więc pomimo orzeczenia rozwodu lub separacji, które nie stwarzają nowego obowiązku alimentacyjnego, lecz powodują zmodyfikowanie obowiązku istniejącego w czasie trwania małżeństwa (tak uchwała 7 sędziów SN z 2 lipca 1955 roku, I CO 27/55, OSN 1956, nr 2, poz. 33, PiP 1956, Nr 4, s.787; podobnie wyrok SN z 12 września 2001 roku, V CKN 445/00, LEX nr 52490). Obowiązek małżonka dostarczenia środków utrzymania drugiemu małżonkowi wyprzedza obowiązek alimentacyjny krewnych tego małżonka (art. 130 k.r.o.; tak również orzeczenie SN z 29 lutego 1952 roku, C 730/51, OSN 1953, poz. 27). W razie orzeczenia separacji lub rozwodu, obowiązek alimentacyjny małżonka niewinnego lub współwinnego rozkładu pożycia jest powiązany z przesłanką niedostatku drugiego małżonka. Natomiast obowiązek alimentacyjny małżonka wyłącznie winnego pojawia się nawet mimo braku niedostatku, jeżeli skutek separacji lub rozwodu istotnie pogorszyła się sytuacja materialna małżonka niewinnego (tak T. S., Separacja małżonków, S. P.. 2000/1-2/151 – t. 5).

W doktrynie prawa rodzinnego wskazuje się, że zgodnie z przepisem art. 60 § 3 k.r.o. czas trwania tego obowiązku w odniesieniu do małżonka uznanego za winnego rozkładu pożycia (art. 60 § 1 k.r.o.) nie jest z góry ograniczony żadnym terminem. Wobec tego należy przyjąć, że pewne formy ochrony roszczeń majątkowych wobec współmałżonka mogą nie tylko trwać nadal mimo rozwodu, ale i mieć charakter z założenia dożywotni. Obowiązek alimentacyjny względem rozwiedzionego małżonka ograniczony jest ponadto, z istoty rzeczy, czasem trwania przesłanek (na przykład niedostatku). Wreszcie wygaśnięcie obu postaci omawianego obowiązku następuje zawsze w przypadku zawarcia nowego małżeństwa przez uprawnionego do alimentów (tak: T. Sokołowski, op. cit).

W orzecznictwie wskazuje się, że małżonek zobowiązany może wnosić o zmniejszenie wysokości alimentów lub ich zniesienie w trybie art. 138 k.r.o. (tak: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 25 października 2012 roku, sygn. SK 27/12, opubl. OTK-A 2012, nr 9, poz. 109, Dz. U. z 2012 r. poz. 1218).

Zgodnie z treścią art.138 k.r.o., w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Omawianym, w tym przepisie, zagadnieniem zajął się między innymi Sąd Najwyższy w uchwale Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej w dniu 16 grudnia 1987 roku (M.P. z 1988 r. Nr 6, poz. 60) w punkcie VII, w którym stwierdził, że „Potrzeby uprawnionego oraz możliwości zobowiązanego ulegają zmianie; tym samym może ulegać zmianie wysokość alimentów. Dlatego w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak i zobowiązany mogą żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego (art. 138 k.r.o.). Zmiana stosunków może prowadzić do uchylecia obowiązku alimentacyjnego bądź do podwyższenia lub obniżenia alimentów. Obowiązek alimentacyjny wygasa wtedy, gdy uprawniony uzyska zdolność do samodzielnego utrzymania

(art.133 § 1 k.r.o.). Następuje to również w sytuacji, gdy zobowiązany do alimentacji na skutek zdarzeń losowych utraci całkowicie możliwość osiągania jakichkolwiek dochodów(...). Obniżenie alimentów uzasadnia zmniejszenie się potrzeb uprawnionego lub pogorszenie sytuacji majątkowej i materialnej zobowiązanego”.

W myśl natomiast, postanowienia Sądu Najwyższego z 19 lipca 1974 roku (II CO 9/74, LEX nr 7560) „Powództwo o zmianę przewidziane w art.138 k.r.o. wchodzi w grę w razie zmiany stosunków. Przez pojęcie "stosunków" w tym wypadku należy rozumieć okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu (np. art. 133 i 135 k.r.o). Zmiana zatem "stosunków" tak pojmowanych, bez potrzeby zajmowania się zagadnieniami szczególnymi, jest zmianą okoliczności, od których zależy istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego. Do kręgu tych okoliczności nie należy sytuacja, gdy po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło”. Przy ocenie, czy zachodzą przesłanki do zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego w myśl art. 138 k.r.o., należy brać pod uwagę wszelkie okoliczności mogące świadczyć o zmianie stosunków, a zwłaszcza możliwości zarobkowych i majątkowych stron (wyrok SN z 26 marca 1969 roku, III CRN 54/69, LEX nr 6480).

W przedmiotowej sprawie powód K. K. (1) domagał się obniżenia alimentów ustalonych na rzecz pozwanej A. K. przez Sąd Okręgowy w Nowym Sączu w wyroku rozwodowym.

Tym samym, koniecznym stało się zbadanie, czy i w jakim zakresie zmieniła się sytuacja materialna i możliwości zarobkowe każdej ze stron, czy sytuacja materialna i osobista pozwanej uległa polepszeniu na tyle, aby można było przyjąć, że w wyniku rozwodu małżonek niewinny znalazł się w sytuacji pociągającej za sobą istotne pogorszenie poziomu życia i czy małżonek winny powinien uzupełnić środki finansowe do zapewnienia małżonkowi niewinnemu bardziej dostatniego poziomu życia niż tylko zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb.

Sąd ocenił sytuację materialną, rodzinną i zdrowotną stron, dochodząc do wniosku, iż nie uległa ona takim zmianom, które dawałyby podstawę do obniżenia wysokości ustalonych wyrokiem rozwodowym świadczeń alimentacyjnych na rzecz pozwanej A. K. w oparciu o art. 138 k.r.o.

Zdaniem Sądu, w żaden istotny sposób nie zmieniła się sytuacja powoda K. K. (1), zwłaszcza nie nastąpiło pogorszenie się jego sytuacji w stopniu i w znaczeniu, wskazującym na konieczność zmniejszenia jego obowiązku alimentacyjnego wobec byłej żony. Nie budzi wątpliwości w świetle ustaleń faktycznych poczynionych w niniejszej sprawie, iż powód osiąga stałe dochody z tytułu wynagrodzenia za pracę, przy czym mało prawdopodobne są twierdzenia powoda, iż jego wynagrodzenie kształtuje się na poziomie najniższej krajowej. Przy czym należy mieć na uwadze, iż zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego nie należy kojarzyć z wysokością faktycznych zarobków bądź też czystego dochodu z majątku, które mogą się zmieniać niezależnie od rzeczywistej zmiany w zakresie możliwości zarobkowych i majątkowych danej osoby. W ocenie zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego mieszczą się także te niewykorzystane, jeżeli tylko są realne, a potrzebom uprawnionego zobowiązany nie jest w stanie sprostać posiadanymi środkami. Sąd dostrzega, iż powód zamieszkuje obecnie w dużym mieście, gdzie rynek pracy stwarza szerokie możliwości zawodowe i daje możliwość osiągnięcia dochodów zdecydowanie większych niż w małym mieście. Należy także zauważyć, iż fakt uzyskiwania niższych dochodów nie stanowi automatycznie o konieczności obniżenia alimentów, w przypadku gdy powód nadal posiada możliwości zarobkowe, a jego stan zdrowia nie uniemożliwia wykonywania pracy. Powód posiadając na utrzymaniu dwoje dzieci oraz będąc zobowiązanym do alimentowania byłej żony powinien czynić starania o znalezienie pracy gwarantującej mu jak najkorzystniejsze dochody, a nie dochody na minimalnym poziomie. Zwłaszcza, że aktualny rynek pracy daje duże możliwości zarobkowe i szeroką ofertę zatrudnienia. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika również by stan zdrowia powoda uległ znacznemu pogorszeniu i by uniemożliwiał mu on wykonywanie pracy. W szczególności powód nie przedstawił stosownego orzeczenia ustalającego jego niepełnosprawność i określającego jego wyłączenie z możliwości wykonywania zatrudnienia lub ograniczenie takiej możliwości. Powód nie wykazał również by stwierdzone u niego schorzenie i planowany zabieg artroskopii kolana, powodowały znaczne i stałe pogorszenia stanu jego zdrowia. Co istotne powszechnie wiadomym jest, że zabieg artroskopii kolana jest zabiegiem małoinwazyjnym i nie powoduje dłuższego wyłączenia z aktywności zawodowej. Powód nie wykazał również, aby ponoszone przez niego koszty

utrzymania uległy istotnemu zwiększeniu. Obecnie, jak sam twierdzi, prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z partnerką, która również pracuje zawodowo i partycypuje w kosztach utrzymania. Zatem koszty te nie obciążają w całości powoda. Okolicznością, która zmieniła sytuację rodzinną powoda po dacie wyroku rozwodowego, jest posiadanie drugiego dziecka – córki W.. Przy czym Sąd dostrzega, iż córka powoda ma obecnie 5 lat, zatem nie jest to okoliczność, która pojawiła się w ostatnim czasie i aktualnie obniżała możliwości powoda do alimentowania pozwanej. Należy także pamiętać, iż dziecko pozostaje również na utrzymaniu matki, a zatem powód jedynie partycypuje w kosztach jego utrzymania. Ponadto, decydując się na posiadanie kolejnego potomstwa, powód zapewne miał na względzie, że jest obciążony świadczeniem alimentacyjnym na rzecz byłej żony, albowiem rozwód został orzeczony z jego wyłącznej winy jeszcze przed narodzinami jego córki.

Wobec powyższego, powód nie wykazał, aby pogorszyła się jego sytuacja finansowa, na skutek której nie jest w stanie wywiązywać z obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanej w dotychczasowym zakresie.

Pamiętać też należy, iż obowiązek alimentacyjny powoda wynika z uznania go za wyłącznie winnego rozpadu małżeństwa stron. W art. 60 § 2 k.r.io. ustawodawca uregulował tzw. rozszerzony obowiązek alimentacyjny małżonka ponoszącego wyłączną winę za rozkład pożycia, który nie zależy od tego, czy małżonek niewinny cierpi niedostatek, wystarczające jest pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego wskutek orzeczenia rozwodu. Ocena, czy nastąpiło takie pogorszenie, zależy od porównania sytuacji, w jakiej niewinny małżonek znalazł się wskutek orzeczenia rozwodu, z sytuacją, w jakiej znajdowałby się, gdyby rozwodu nie orzeczono i gdyby pożycie małżonków funkcjonowało prawidłowo (por. wyrok SN z dnia 7 maja 1998 r., III CKN 186/98, Lex nr 838004).

Odnosząc się do sytuacji pozwanej A. K. należy zauważyć, iż w tym zakresie zaszły zmiany, które jednak wpłynęły na pogorszenie jej sytuacji majątkowej i zawodowej. Przede wszystkim u pozwanej nastąpiło istotne pogorszenie stanu zdrowia, implikujące wzrost wydatków na leczenie. Oprócz schorzeń, na które cierpiała w dacie orzekania obowiązku alimentacyjnego, u pozwanej zdiagnozowano raka inwazyjnego piersi prawej i przeprowadzono zabieg mastektomii. Obecnie pozwana jest w trakcie hormonoterapii, nadto pozostaje w stałym leczeniu onkologicznym oraz neurologicznym. W toku postępowania ustalono, iż posiadane schorzenia w znacznym stopniu ograniczają możliwości zarobkowe pozwanej. A. K. ma usunięte węzły chłonne po prawej stronie co powoduje, iż jej prawa ręka nie jest tak sprawna jak dawniej, nadto puchnie i dochodzi w niej do zastoju limfy. Zgodnie z zaleceniami lekarza powinna ona jej nie obciążać. Nie uległa polepszeniu również sytuacja materialna pozwanej. Pozwana utrzymuje się z alimentów zasądzonych od powoda na rzecz jej i syna w łącznej kwocie 600 zł, zasiłku rodzinnego w kwocie 124 zł oraz świadczenia wychowawczego „500” plus, które w całości przeznaczają na utrzymanie siebie oraz syna. Należy podkreślić, iż stosownie do treści art. 135 § 3 pkt. 3 i pkt. 4 k.r.o. na zakres świadczeń alimentacyjnych nie wpływają: świadczenie wychowawcze, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. poz. 195 i 1579 oraz z 2017 roku poz. 60 i 245) i świadczenia rodzinne, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2016 roku poz. 1518 i 1579 oraz z 2017 roku poz. 60). Jak ustalono w toku postępowania pozwana partycypuje w połowie kosztów utrzymania mieszkania, pozostałe środki przeznaczają na zaspokojenie podstawowych potrzeb jak wyżywienie, odzież, obuwie, leki, środki kosmetyczne i higieniczne, opłaty za media, wydatki na syna. Wszelkie większe zakupy jak np. zakup mebli, komputer dokonuje na raty. W tej sytuacji należy wskazać, iż poziom życia pozwanej nie jest wygórowany, wręcz żyje ona skromnie.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż powód powinien nadal płacić alimenty na rzecz pozwanej, albowiem od daty orzeczenia alimentów nie doszło do istotnej zmiany stosunków uzasadniającej obniżenie alimentów zasądzonych od powoda na rzecz pozwanej.

W tym stanie rzeczy powództwo o obniżenie alimentów, jako nie mające uzasadnionych podstaw, podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w pkt. I wyroku na podstawie powołanych wyżej przepisów.

W pkt. II wyroku Sąd obciążył powoda kosztami procesu zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 k.p.c.

SSR Sabina Homa

ZARZĄDZENIE

- odnotować uzasadnienie,
- odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć powodowi na adres pełnomocnika do doręczeń powoda,
- kal. 2 tygodnie.

G., 30 października 2019 roku

SSR Sabina Homa